

02/07/2015

احمد فواد ارسلا

ماستری در مطالعات تحلیل استخباراتی

ماستری در مطالعات امنیت ملی/منطقوی تمرکز در مطالعات آسیای جنوبی-مرکزی-خلیج عرب/فارس

یک پیشنهاد خدمت افغان جرمن آنلین در ارتباط با قاموس دری برای شاگردان افغان در پوهنتون های خارج از افغانستان

در جریان بحث های مهم جدی و بلند مرتبه در مورد تدوین قاموس زبان دری، یک مفاهمه کوتاه در بین یکی از مسئولین دانشمند افغان جرمن آنلین، محترمه صالحه وهاب واصل و محترمه یلدا قمر کرزی در مورد یک محصل افغان در جرمنی و مشکل وی در پوهنتون در مورد لغات دری و فارسی ایرانی صورت گرفت. پوهندوی شیمیا غفوری معلومات مفید در مورد دیکشنری طبی پشتو -جرمنی تالیف داکتر اکرم ملک زی ارائه کرده اند.

اگر وضع فعلی دنیا و منطقه، خاصاً بازی جدید امریکا - چین و روسیه در نظر گرفته شود و رول های مهم و عمده جدید همسایه های به خاک و کلچر و زبان افغانستان دشمن و در کمین نشسته، یعنی ایران و پاکستان در مقایسه به بیچارگی اقتصادی - سیاسی افغانستان در نظر گرفته شود، وضع افغانستان از حساس بدتر است. به نظر من یکی از مهمترین امید های افغانستان نسل جدید افغان جرمن ؛ افغان امیریکن ، افغان فرینچ و غیره است که توانائی توضیح تاریخ و کلچر و زبان افغانستان را به میدیا و پالیسی سازان دنیای غرب طرفدار آزادی و دیموکراسی دارند ؛ به شمول آن شاگردی که کوشش در توضیح زبان دری کرده بود و احوالش به افغان جرمن آنلین رسیده است.

افغان ها نه پول دارند که به میلیون ها دالر مصرف موسسات تبلیغاتی Lobbying firms ، موسسات تحقیقاتی و نظریه سازی Research institutes and think tanks، و نه ذخیره های بزرگ تیل در افغانستان وجود دارد ؛ و بنأ هر قدم خورد و ریزه (قصداً خورد و ریزه نوشته شد تا خوانندگان ایرانی مجبور به استفاده از قاموس فارسی -دری شوند) که توانائی آن وجود دارد باید به نفع منافع علیای افغانستان مورد استفاده قرار بگیرد. یکی از این قدم های خورد و ریزه کمک کردن به جوانان افغان در داخل و اقصی نقاط جهان میباشد تا آنها از امکانات موجود در محیط شان برای دفاع از منافع علیای افغانستان قدم بردارند. به صورت مثال در مکاتب و پوهنتون ها، در مطبوعات و انترنت به زبان های معمول در منطقه ای شان دروغ های ایران و پاکستان را افشاء کنند و تاریخ و کلچر و زبان افغانستان را توضیح و تشریح کنند.

در ارتباط با بحث مجادله نسل جوان افغان مناسب است که یک جمله کوتاه استاد حامد نوید را یاد آوری میکنم. استاد حامد نوید که مبارزات و نوشته ها و کتابش¹ در دفاع از منافع علیای افغانستان در امریکا به همه معلوم است. عنقریب کعرفی مفصلتر خواهد شد در تشریح و دفاع از افغان بودن مولانا جلال الدین بلخی در مقابل دعوی ایرانی ها یک جمله کوتاه و مناسب و کاری

¹ http://www.amazon.com/Through-Ages-Afghanistan-Hamid-Naweed/dp/1477265759/ref=sr_1_1?s=books&ie=UTF8&qid=1435858382&sr=1-1&keywords=hamid+Naweed

گفته است که ورد زبان و وسیله موثر جوانان افغان در امریکا گشته است. استاد حامد نوید در کتابش و در نطق ها و مباحثات در انگلیسی گفته است :

IF Rumi is Iranian, then Shakespeare is Italian!

یعنی اگر از منطق شما که مولانا جلال الدین ایرانی است تحلیل شود شکسپیر هم انگلیس نبوده بلکه ایتالیایی است. این یک جمله کوتاه و مناسب سبب بحث شده، ثابت میشود که لشکر کشی و غصب مناطقی برای یک زمانی، معنی این را ندارد که شاعر و نویسنده معروف انگلیسی شکسپیر را ایتالیایی بنامیم و مولانای بلخ را ایرانی قبول کنیم.

در هر حال در ارتباط به اصل موضوع ، سال هاست که اینجانب برای دوستان و اولاد های خودم که دایم با ایرانیان در امریکا در مباحثه و جدال هستند و از داشتن کتاب ومدارک زیاد به زبان انگلیسی محروم هستند یک لست نامکمل - ابتدائی - در حال انکشاف درست کرده ام که فعلاً شامل 647 لغت میباشد. در این لست نامکمل - ابتدائی - در حال انکشاف معنی و فرق لغات و اصطلاحات معمول در افغانستان و ایران به انگلیسی ترجمه و تلفظ شده است. اولاد های افغان که بعضاً در مباحثات با استادان امریکائی مجبور به ارائه دلیل هستند، از این لست استفاده ها معقول و مفید کرده اند. این لغتنامه از نظر ریشه لغات تدوین نشده است بلکه از نظر لغات و اصطلاحات معمول در 35 سال قبل که اینجانب از افغانستان فراری شده ام تدوین شده است.

یک نمونه محدود از این لغتنامه در پائین تقدیم میگردد و اصل دوسیه کامل لغات خدمت پورتال وزین افغان جرمن آنلاین تقدیم گردیده است. پیشنهاد دارم که یک نمونه جرمنی و یک نمونه فرانسوی این نوع لغتنامه توسط خوانندگان محترم پورتال وزین افغان جرمن آنلاین تهیه شود و در اختیار آن اولاد افغان قرار بگیرد که در اروپا میباشند و با ایرانی ها در جدل هستند و یا در پوهنتون ها و مکاتب ضرورت دارند. هیچ دعوی در مورد لست ندارم هر اصلاح که لازم دیده میشود آزاد است به شرطی که اصلاح ایرانی نباشد.

English	English Transliteration of equivalent common terms used in Afghanistan's DARI language	English Transliteration of equivalent common terms used in Iran's Persian language
1 st month of Solar calendar which is official calendar- March 21-April 20	Hamal	Farvardin
2 nd month of Solar calendar which is official calendar- April 21-May 20	Sawr	Ordebehsht
3 rd month of Solar calendar May 21- Jun	Jawza	Khordad

د پانو شمیره: له 2 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولئ

20		
4 th month of Solar calendar which is official calendar- Jun 21-July 21	Saratan	Tir
5 th month of Solar calendar which is official calendar- July 21- August 20	Asad	Mordad
6 th month of Solar calendar which is official calendar- August 21-September 20	Sonbola	Shahrivar
7 th month of Solar calendar which is official calendar- September 21-October 20	Meezan	Mehr
8 th month of Solar calendar which is official calendar- October 21-November 20	Aqrab	Aban
9 th month of Solar calendar which is official calendar- November 21- December 20	Qaws	Azar
10 th ^t month of Solar calendar which is official calendar- December 21- January 20	Jadi	Dey
11 th month of Solar calendar which is	Dalwa	Bahman

د پانو شميره: له 3 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

official calendar- January 21-February 20		
12 th month of Solar calendar which is official calendar- February 21- March 20	Hoot	Esfand
Abacus	Choot	Takhteh, Chertekeh
Abstract	Kholasa	Chakideh
Ace-playing card	Toos-e- qeta	Tak Khal
Accident- Car	Takar	Tasadof
Accent	Lahja	Goyesh
Acceptance	Qabool	Pazeerish
Accessory	Faltoo	Yadaki
Active	Foaal	Poya
Advertise	Aylan	Agehi
Advisor	Moshawer- Mostashar	Royzan
Aid de camp	Zabit-e- Amr	Ajodan
Baking Soda	Poli	Josh Shirin
Balcony	Baranda	Balkon
Bald	Kaal	Kachal
Balloon	Poqana	Badkonak
Bamboo	Baanks	Bambo
Banana	Keyla	Mooz
Banknote	Noot	Iskanas
Bankruptcy	Iflas	Varshekastagi

د پانو شمیره: له 4 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ

Bark	Ghaw Ghaw Sag	Pars-e-sag
Barracks	Qishla	Padgan
Barrel	Bailar	Boshkeh
Cabinet- Cupboard	Almari	Qafseh -Komod
Calendar	Jantari	Taghvim
Camera	Kamra	Doorbeen
Camp	Kamp	Ordogah
Camouflage	Satr-o-Ikhfa	Makhfi Kardan-Poshesh Kardan
Captain	Tooran	Sarvan
Car	Mootaar	Khodroo , Masheen, automobile
Carriage	Gaadi	Doroshkeh-Kaliskesh
Carrot	Zardak	Hoveej
Cart	Karachi	Gari
Dagger	Pesh Qabz	Khanjar
Dormitory	Layleah	Khvabgah
Debt	Qarz	Talab
December(month)	Desambur	Disaambr
Decision	Faisala	Tasmim
Decimal point	Asharia	Momayez
Deduction	Tafriq Kardan-Manfi Kardan	Kahish
Deep	Choqor	Guodal
Defense	Defa	Padafand

د پانو شمیره: له 5 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

Delicacy	Hawasana	Khorak Laziz
Earthquake	Zelzela	Zamin larzeh
East	Sharq	Khavar
Edit	Taas-heeh	Verastar
Editor	Modeer Masool	Sar Dabeer
Education	Talim	Amozish
Elected	Montakhib	Bargozideh
Elementary school	Maktab Ibtedaie	Dabestan
Elevator	Left	Asansor
Emergency	Aajil	Orjance
Equipment	Waseela	Abzar
Factory	Fabrika	Karkhoneh
Faint	Zoof	Ghash
Fall -autumn	Khazan	Payeez
Faint	Zoof	Ghash
Fall -autumn	Khazan	Payeez
Fan	Paka	Bad Zan
Farmer	Dehqan	Keshavarz
Fast	Teez	Tond
February(month)	Fibirwari	Foorieh
Father in-law	Khosor	Padarzan
Game of Marble	Toshla Bazi	Tayla Bazi
Garden Cress	Taratezak	Aab Tareh
Gas	Tayl	Benzen- Sokht

د پانو شميره: له 6 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

Gas station	Tank Tayl	Pomp Benzen
Gate Guard	Nizam Qarawol	Sarbazan Mohafiz Dare worody
General Staff (Army)	Arkan-e-Harb	Setad Kol
Gift	Tohfa	Hadyeh
Glass of water	Gilas	Livan, Ostokan
Goal-Soccer	Gool	Darwazeh
Goods	Ajnas	Kala ha
Haggle	Jagra kardan	Chana Zadan
Heat	Hararat	Garma
Heel	Kori pai	Pashneh
Helicopter	Halikoptar	Balgard, Charkhbal
Hand calf	Olchak	Dastband
High	Daraz	Boland
Height	Irtefaa	Bolandi
High Boots	Moza	Chekmeh
High Ranking	Ali Rotba	Boland Payeh
Holidays	Rokhsati ha	Tateelat
Ice cream	Sheer Yakh	Bastani
Idea	Nazaria	Edeh
Ill	Najoor	Bimar
Illness	Marizi-Najoori	Bimari
Ink (printer ink- Pen ink)	Rang	Johar
Implementation	Tatbeeq Karadan	Ijrayee Kardan

د پانو شمیره: له 7 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

Inclination	Tamayol	Girayesh
Independence	Isteqlal	Khod Salari
Infantry	Qwayee Piada	Piada Nizam
Information	Itelaaat	Dada Ha
January(month)	Janwari	Janviah
Jaw	Alasha	Fak
Joking	Mazaq Kardan	Shokhi Kardan
Joke	Fakahi	Latifeh
Judgment	Qazawat	Davari
Judge	Qazi	Dadras
July (month)	Joolaiy	Jooheh
June (month)	Joon	Johin
Justice -Ministry	Adlia	Dadgostari
Kidney	Gorda	Kolieh
Kite	Godi Paran	Badbadak
Kite Runner	Godi Paran baz	Badbadak baz
Kotatsu-Korsi	Sandali	Korsi
Ladder	Zyena	Nardeban
Lamb meat stew with bread	Shoorwa	Abgoosht-Dizi
Lately	Akhira	Be Tazaagi
Laundry	Kala shoyee	Libas Shoyee
Leek	Gandana	Tara Farangi
Lentils	Daal	Adaas

د پانو شميره: له 8 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

Length	Tool	Daraza
Letter-letter writing	Khaat	Nameh
Level (2 level house)	Manzel	Tabagheh
License	Lyesens	Parwaneh
Magazine	Mojala	Gahnameh
Magician	Madari	Shoabadeh Baz
Mailman	Postachi	Nameh Rasan
Major	Jaglan	Sargord
Malaysia	Malezia	Malizi
March	Maarch	Mars
Marinate	Aakhta	Tard kardan-Khees kardan
Matches	Gogird	Kebrit
Maternal uncle	Mama	Dayee
Mayor	Sharwal	Shaherdar
Nap	Peenaki	Khwab Nemroz
Naked	Looch	Lokht
Need	Ihtiajat	Niaz
Neck Tie	Nektayee	Karavat
News	Khabar ha	Tazeh ha
Newspaper	Akhbar	Roznameh
Nomad	Kochi	Badia Nishin
Non-commissioned officer	Khord Zabet	Afsar Vazifeh
Noon	Chasht	Zohr

د پانو شمیره: له 9 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ

November(month)	Nawambar	Novaambr
Ocean	Bahr	Darya
October(month)	Oktobar	Octobr
Officer	Sahib Mansab	Darajeh Dar
Oil	Tail	Naft
Ointment	Malam-Marham	Pomad
Opening-ceremony	Iftetah	Goshayesh
Opposition	Mokhalefan	Opozesion
Orange-fruit	Maltaa	Portoghal
Orange -Color	Narenji	Portoghali
Order	Amr	Dastoor
Pacifier	Chooshak	Pistanak
Painter- Building painter	Rangmal	Naqhash Kar
Pakistani Rupees	Kaldar	Rupieh
Pants	Patloon	Shilvar
Patronage/Favoritism	Waseta Bazi	Parti Bazi
Paragraph	Parageraf	Band
Retail-sales	Parchoon	Khurda Feroshi
Parsley	Gashneech	Jafaari
Parts	Ajza	Pareh ha, Teka ha
Passport	Pasport	Guzarnameh
Radish	Moli Sorkhak	Tarabcheh
Rail Ticket	Tekete Rail	Bileete Qatar

د پانو شمیره: له 10 تر 12

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

Reaction	Aksol amal	Vakonish
Reactionary	Irteja	Vapasgiraie
Red	Sorkh	Qermez
Red Brick	Khisht Pokhta	Ajar Qirmez
Refine	Tasfia	Palayesh
Refinery	Tasfia Khana	Palayeshgah
Reflection	Inaekas	Baztab
Regiment	Ghond	Hang
Register	Sabt	Baiigani
Sack	Boji-Jowal	Goni
Salary	Moash- Tankha	Hoghogh
Sale	Lilam	Harraj
Sand	Raig	Shaan
Sandals	Chaplak-Chapli	Dampayee
Sausage	Sasej	Kalbas- sousis
Saw dust	Borey Araa	Poshal
Satellite	Qamar-e-Masnwie	Mahvareh
Scaffolding	Kharak- Khwaza	Chob Bast Dar Bast
Scorpion	Gazjdom	Aqrab
Tailor	Khayat	Jameh Doz
Tangerine	Keeno	Narangi
Tarpaulin	Tarpal	Tarpoleen
Tea house	Samawat	Chaikhoneh
Teacher	Moalim	Amozgar

د پانډو شميره: له 11 تر 12

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته راښيي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليكني د ليكنيزي بني پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكي په خير و لولئ

Tear-tear apart	Cheera	Paareh
Technical	Takhniki	Funi
Telephone receiver	Goshak	Goshi
Telephone number	Nomr-e- telefoon	Shomar-e-telefoon
Tent	Khaima	Chador
Underground Canal	Karez	Aab Rah
United States of America	Azlay Motahida Amrika	Ayalat Motahideh Aamrika
University	Pohantoon	Daneshgah
Use	Istaemal	Kar Burd
Veterinarian	Doktar Haiwanat	Dampozechk
Waistcoat	Waskat	Jaliqa
Walnut	Charmaghz	Gordoo
Warehouse	Tahweelkhana	Anbar
Warning	Ikhtar	Hoshdar
Watch officer	Sahib Mansab-e-Nokariwal	Afsar Negahban
Watermelon	Tarbooz	Hindvaneh
Water Faucet	Nal-e-Aow	Shir Aab
Weapon	Salaah	Jang Afzar
Weapon depot	Salah Koot	
Weighing	Toal Kardan	Wazn Kardan
Yawn	Faja	Khomiazeh

ختم

د پانډو شميره: له 12 تر 12

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ